

UTVECKLING VÄSTERÅS
ÅRSPLAN 2019

ÅRSPLAN 2019 – UTVECKLING VÄSTERÅS

Stora utmaningar

Vi fyra partier Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Miljöpartiet har kommit överens om att under mandatperioden 2018-2022 gemensamt utveckla Västerås. Vi gör det i en tid när alla kommuner inte minst Västerås står inför stora utmaningar. Både antalet yngre och antalet äldre ökar under de kommande åren vilket gör att vi behöver fler platser i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan, fler platser på äldreboenden och en utvecklad hemtjänst.

Detta samtidigt som trycket mot individ- och familjeomsorgen växer och fler personer med funktionsnedsättning behöver olika typer av samhällsstöd.

Det innebär att vi kommer att investera i fler förskolor och skolor fler äldreboenden och fler boenden för personer med funktionsnedsättningar. Samtidigt behöver vi underhålla våra anläggningar och bygga nytt.

En stad som växer behöver ny infrastruktur och vi behöver också göra investeringar för att göra kommunen mer attraktiv och stärka utvecklingskraften. Vi vill stärka arbetet med hållbarhet inom Västerås stad. Agenda 2030 ska ligga till grund för alla kommunala beslut och jämställdhetsperspektivet ska genomsyra all kommunal verksamhet.

Vi partier i Utveckling Västerås har enats om ett program för mandatperioden med 140 punkter. Det programmet har vi för avsikt att förverkliga.

Första steget

Årsplan 2019 innebär det första steget och redan nu kan vi genomföra flera av våra punkter. En del av dem lägger vi som uppdrag från Kommunfullmäktige till våra nämnder några kompletterat med en resursförstärkning. Annat kommer att genomföras direkt i nämnderna. Poängen är att vi redan första året ska ha kommit en bra bit på vägen.

En stark ekonomi

Västerås stad har i grunden en stark ekonomi. Vi har inga lån i vår kommunala verksamhet utan i stället en nettotillgång. Men de investeringsbehov vi har under de kommande åren kommer att utsätta ekonomin för stora påfrestningar. Därför lägger vi i årsplanen ett resultat på 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Det innebär 170 miljoner kronor som kommer att bidra till våra framtida investeringar. Vi behöver också ha en buffert för att klara eventuella underskott i våra nämnder. Därför är vårt förslag en budgetreserv på 28 miljoner kronor.

Uppräkningar av ramar

Förutom tidigare beslutade satsningar ger vi våra nämnder kompensation för utökade lokalkostnader för förskolor och skolor på ett nytt och starkare sätt för om- och nybyggnation. Till exempel får grundskolan full kompensation för ökade lokalkostnader. Satsningen på skollokaler innebär en utökad ram för nämnderna med 40 miljoner kronor.

När det gäller boenden får nämnden för personer med funktionsnedsättning en utökad ram med 22 miljoner kronor.

Den totala uppräknings för demografi både för äldre och yngre är 208 miljoner kronor, inklusive uppräkning för lokaler.

Vi ger full löne- och priskompensation, vilket innebär i snitt 1,9 procent. 2,8 procent i lönekomensation och 1,5 procent i priskompensation.

Totalt ökar nämndernas ramar med 393 miljoner kronor.

Administrativ besparing och rationaliseringskrav

För att åstadkomma resurser så att vi kan göra politiska satsningar utifrån 140-punktsprogrammet genomförs administrativa besparingar under två år på 10 procent på nämnderna och 20 procent effektivisering på stadsledningskontoret. Det innebär besparingar på 30 miljoner kronor under 2019 – 19 miljoner i nämnderna och 11 miljoner i stadsledningskontoret.

Därutöver läggs ett generellt rationaliseringskrav på våra nämnder på 1 procent.

Satsningar utifrån 140- punktsprogrammet

Grundskolesatsning: 35 miljoner kronor.

Elevernas kunskapsresultat ska höjas. Som ett första steg i vår ekonomiska satsning på grundskolan höjs eleversättningen med 35 miljoner kronor. Detta möjliggörs av den besparing vi gör på minskad administration. Vi lägger också ett konkret uppdrag till Grundskolenämnden och Skultuna kommunalnämnd när det gäller måluppfyllelsen.

Chefssatsning riktad mot äldreomsorgen: 5 miljoner kronor.

Som ett första steg i vår satsning på ett mer hållbart och jämlikt chefskap inom Västerås stads olika verksamheter lägger vi fem miljoner i en riktad insats mot äldreomsorgen. Kommunstyrelsen får också ett konkret uppdrag att starta detta arbete i dialog med Äldrenämnden.

Äldresatsning och äldrekommission med äldreombudsman: 9,7 miljoner kronor.

Äldrenämnden tilldelas 8,2 miljoner kronor för att bland annat förstärka arbetet med att ta bort den detaljerade tidsstyrningen, förstärka kvalitetsuppföljningen och påbörja borttagandet av delade turer.

1,5 miljoner kronor avsätts också varje år under två år för att inrätta en äldrekommission med en äldreombudsman. Äldrenämnden får också ett uppdrag att driva denna verksamhet. Verksamheten ska utvärderas efter två år.

Satsning på att stärka landsbygdskompetensen i kommunen: 0,3 miljoner kronor

Västerås landsbygd och mindre orter har en stor potential att utveckla attraktivt boende, aktiv fritid, lokalt näringsliv, hållbar miljö, energi- och livsmedelsproduktion. Genom denna satsning kan arbetet inledas att för att säkerställa att landsbygdsperspektivet är en naturlig del av kommunens arbete.

Stärkt arbete för att minska segregation: 13,4 miljoner kronor.

Västerås stad har tilldelats 13,4 miljoner under två år av de statliga medlen för arbete mot segregation. Arbetet kommer att ledas från kommunstyrelsen men flera nämnder kommer att bli berörda. Uppdrag i denna riktning läggs i denna årsplan till Nämnden för idrotts- och friluftsliv, Kultur- och familjenämnden.

Därutöver kan medlen också användas för att arbeta med att människor som står långt ifrån arbetsmarknaden till exempel i modellen resursjobb och för att arbeta med förbättrad psykisk hälsa. De stadsdelar där behoven är störst ska prioriteras, ett bibliotek och fritidsgård/fritidsklubb på Hammarby har högst prioritet.

Sammanfattning budget 2019

Stadens resultat	170 mnkr	(2 %)
Ökning av nämnders budgettram	393 mnkr	
Budgetreserv:	28 mnkr	
Demografisk ersättning:	208 mnkr	
Varav satsning skollokalerna:	40 mnkr	
Varav satsning boenden:	22 mnkr	

Pris- och lönekomp snitt 1,9 %	154 mnkr	
Redan beslutade satsningar	56,5 mnkr	
Kollektivtrafik	12,2 mnkr	
Chefssatsning, äldreomsorg	5,0 mnkr	
Grundskolesatsning, höjda kunskapsresultat	35 mnkr	
Äldresatsning, kvalitet och uppföljning	9,7 mnkr	
Kommunstyrelsen, landsbygdssäkring	0,3 mnkr	
MBR, kommunrevision	5,6 mnkr	
Kapitalkostnad, strategiska investeringar	9,7 mnkr	
Förutsättning (delfinansiering)	102 mnkr	
Minskad administration:	19 mnkr	(+18 mnkr 2020)
Effektivisering SK:	11 mnkr	(+11 mnkr 2020)
Rationalisering:	72 mnkr	

Investering skolor

Förskolor		
Blåsbo förskola		klar nov
Önsta förskola, helår		klar aug
Vallby förskola (inhyrd)		klar (4 mnkr per år)
Bellmansgårdens förskola (inhyrd)		klar dec
Kungsljusets förskola (inhyrd)		plan ht 19 (3,3 mnkr per år)
Gäddeholm förskola		plan aug 19
Grundskolor (375 fler platser 2018/19)		
Ekberga paviljonger		klar (1,8 mnkr per år)
Hamreskolan, paviljong		klar (2,0 mnkr per år)
Apalby, matsal		klar
Gäddeholm Malmen F-3 ny skola		plan aug 19
Hökåsen F-6, modernisering		klar dec 18
Piltorpsskolan ombyggnation åk 6		klar dec 18
Skiljeboskolan		klar dec 18
Gymnasiet		
Tranellska skolan		Klar aug
Widenska skolan		Klar dec 18
Renovering Rudbeck		Byggnation pågår
Grundskola, pågår under 2019		
Irstaskolan F-6, renovering		Byggnation
Rönaby ombyggnation		Byggnation

Rösegårdsskolan utbyggnad

Utredning pågår

Skallberget återflytt åk 6

Prio, utredning pågår, ev paviljong

Brandthovda kök

Plan sommar 19

Demografiersättning

Skolnämnder:

Ersättning per elev, prisuppräknad till 2019.

Förskola:

Lokalkostnad, 80 procent av ökningen.

Grundskola:

Ersättning per elev, prisuppräknad till 2019.

Förändrat elevantal uppdelat i fristående/kommunala elever.

Ersättning lokal fristående, baseras på nya elevers val 3 år.

Lokalkostnad 100 procent, Västerås stad samt fristående skolor.

Gymnasieskola:

Lokalkostnad, endast Tranellska.

Avtrappande ersättning.

Uppdrag

1. Grundskolenämnden och Skultuna kommunalnämnd får i uppdrag att starta satsningen på förbättrade kunskapsresultat så att andelen elever som har godkänt i alla ämnen under mandatperioden höjs från dagens nivå 71,9 procent till minst 78 procent.
2. Individ- och familjenämnden samt Fastighetsnämnden får i uppdrag att arbeta med en förändrad social sammansättning i våra kommun- och stadsdelar och mellan våra stadsdelar. Målet är att andelen personer med försörjningsstöd i en enskild flerfamiljsfastighet, ett enskilt kvarter eller enskild stadsdel aldrig ska uppgå till mer än 20 procent. Långsiktigt är målet 10 procent.
3. Individ- och familjenämnden, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, Grundskolenämnden, Förskolenämnden, Skultuna kommunalnämnd, Nämnden för idrotts- och friluftsliv och Kulturnämnden får i uppdrag ta fram ett arbetssätt där de arbetar fokuserat med tidiga samordnade insatser för barn i en utsatt situation. Där nyckeln är samarbete mellan skola, socialtjänst, förbebyggande verksamheter och hälso- och sjukvård och polis för att minska risken för att utsatta unga hamnar mellan stolarna.
4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med samtliga styrelser och nämnder se över investeringsramen och återkomma med reducerad ram till i nämndernas återrapportering i december.
5. Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta med ett mer hållbart och jämlikt chefskap inom Västerås stads olika verksamheter, i ett första steg i dialog med Äldrenämnden. Målet ska vara max 25 medarbetare (omräknat till heltider) per chef. Ett första delmål är max 35 medarbetare per chef för de verksamheter som idag har mycket högre siffror.
6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med Nämnden för idrott- och friluftsliv och Kulturnämnden hålla samman en större satsning på kommun- och stadsdelsutveckling i samverkan med civilsamhället för att öka tryggheten och stärka den psykiska hälsan. Bibliotek, fritidsgårdar, fritidsklubbar, familjecentrum och öppen förskola behöver finnas i fler kommun- och stadsdelar än idag, så även kulturskolan. De stadsdelar där behoven är störst ska prioriteras, ett bibliotek och fritidsgård/fritidsklubb på Hammarby har högst prioritet.
7. Kommunstyrelsen, Fastighetsnämnden, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, Grundskolenämnden, Förskolenämnden och Skultuna kommunalnämnd får i uppdrag att planera för skollokaler som motverkar skolsegregation, är ekonomiskt bärkraftiga, ger förutsättningar för rätt lärarkompetens och ändamålsenliga undervisningslokaler. Man ska också utreda att lägga skollokalerna i eget bolag för att få bättre effektivitet.
8. Kommunstyrelsen och Fastighetsnämnden, Byggnadsnämnden, Äldrenämnden, samt samtliga skolnämnder får i uppdrag att samordna byggprocessen för att planera byggen av förskolor, skolor och äldreboenden i tidigt skede.

9. Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över hur man kan ta bort delade turer och använd den extra tiden för de anställda till att höja kvaliteten i verksamheten. Detta ska återrapporteras senast i mars månad 2019.
10. Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa kompetens och resurser för att få med landsbygdsperspektivet i kommunala beslut.
11. Kommunstyrelsen och Byggnadsnämnden får i uppdrag att fortsätta utveckla Orts- och stadsdelsdialoger. Dialog ska ske i ett tidigt skede med närboende och andra berörda innan byggprocessen.
12. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samråd med berörda nämnder genomföra ett projekt för att minska de administrativa kostnaderna med 10 % eller 37 mkr totalt för staden i den skattefinansierade verksamheten under två år. 5 % eller 19 mkr under 2019 och ytterligare 5 % under 2020. Besparingarna ska genomföras med målet att bibehålla hög kvalitet och ökad effektivitet i de administrativa verksamheterna utan att det innebär övervältring av arbetsuppgifter till chefsledet.
13. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra besparingar i den egna förvaltningen motsvarande 20 % under två år. Det motsvarar totalt 22 mkr d.v.s. 11 mkr 2019 och 11 mkr 2020.
14. Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med en uppföljning av åtgärdsplan för Individ och familjenämnden med aktivitet och besparingar.
15. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn av investerings- och exploateringsprocessen (beslut- och genomförande).
16. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn av resultathanteringsmodell inför 2020.
17. Tekniska nämnden får i uppdrag att ta kontakt med Region Västmanlands Kollektivtrafikmyndighet för att utreda och införa tågstopp i Tillberga, Dingtuna och någonstans mellan Norra station och Hökåsen.
18. Äldrenämnden får i uppdrag att utreda och inrätta en äldrekommission med en äldreombudsman. Kommissionen ska bestå av externa parter som fritt kan granska äldreomsorgen. Till sitt förfogande ska kommissionen ha en äldreombudsman dit allmänheten kan vända sig. Verksamheten ska utvärderas efter två år.

RESULTATRÄKNING			
	Årsplan 2018	Årsplan 2019	Avvikelse
Skatteintäkter	6 847,8	7 078,4	230,6
Statsbidrag, utjämning med mera	1 097,9	1 289,3	191,4
Generella statsbidrag välfärden	73,3	52,2	-21,1
Generella bidrag byggbonus	40,0	25,0	-15,0
Summa intäkter	8 059,0	8 444,9	385,9
Finansnetto	48,0	58,0	10,0
Nämnder och styrelser	-7 758,7	-8 151,8	-393,1
Centrala poster inkl MBR	-174,5	-153,1	21,4
Budgetreserv	-23,8	-28,0	-4,2
Summa verksamhetens nettokostnader	-7 957,0	-8 332,9	-375,9
Resultat	150,0	170,0	20,0
Resultat i förhållande till skatteintäkter (%)	1,9%	2,0%	0,2%

Nämndernas ramar

Nämndernas ramar 2019	Årsplan	Pris/lön	Demografi tidigare beslut mm	Satsningar Utveckling Västerås	Adm besparing	Rationalisering	Budgetram 2019	Ökning
Skattefinansierad verksamhet								
Förskolenämnden	942,1	20,4	35,6		-1,4	-9,3	987,4	45,3
Grundskolenämnden	1 792,6	38,8	110,3	34,0	-3,7	-17,3	1 954,7	162,1
Utbildnings- o arbetsmarknad	775,2	18,8	33,8		-2,4	-7,7	817,7	42,5
Skultuna kommundelsnämnd	113,2	2,6	1,2	1,0	-0,9	-1,1	116,0	2,8
Äldrenämnden	1 486,0	28,6	30,8	9,7	-3,3	-12,1	1 539,7	53,7
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	784,8	15,0	36,1		-1,6	-7,8	826,5	41,7
Individ- och familjenämnden	806,0	12,8	27,2		-2,5	-5,8	837,7	31,7
Kulturämnden	194,2	4,4	0,2		-1,0	-1,9	195,9	1,7
Nämnden för idrott och friluftsliv	172,1	2,2	2,7		-1,4	-2,6	173,0	0,9
Tekniska nämnden	416,8	3,4	22,0		-2,1	-3,4	436,7	19,9
Byggnadsnämnden	25,6	1,2	0,0		-1,2	-0,3	25,3	-0,3
Miljö- och konsumentnämnden	20,6	0,6	0,0		-0,7	-0,2	20,3	-0,3
Kommunstyrelsen*	220,9	4,6	-5,9	0,3	-5,2	-2,2	212,5	-8,4
Kommunrevision	3,8	0,0	0,8		0,0	0,0	4,6	0,8
Överförmyndarnämnden	12,5	0,4	2,0		-0,1	-0,1	14,7	2,2
Valnämnden	6,5	0,2	-1,5		0,0	0,0	5,2	-1,3
Delsumma	7 772,9	154,0	295,3	45,0	-27,5	-71,9	8 167,8	394,9
	Årsplan	Pris/lön	Demografi och lokaler mm		Adm besparing	Rationalisering	Budgetram 2019	Ökning
Intäktfinansierad verksamhet - resultatkrav								
Styrelsen för Konsult och Service	-1,0		1,0		0,0	0,0	0,0	1,0
Fastighetsnämnden	-5,0		0,0		-2,5	0,0	-7,5	-2,5
Fastighetsnämnden exploatering	-8,5		0,0		0,0	0,0	-8,5	0,0
Delsumma	-14,5	0,0	1,0	0,0	-2,5	0,0	-16,0	-1,5
SUMMA	7 758,4	154,0	296,3	45,0	-30,0	-71,9	8 151,8	393,4
Centralt finansierad verksamhet								
Mälardalens Brand och Räddningsförbund	78,2		4,8				83,0	4,8
Avkastningskrav	-54,7		-4,7				-59,4	-4,7
Pensioner	183,6						183,6	0,0
Justering interna ränteposter	-63,1						-63,1	0,0
Avstämning PO-pålägg och semlön	3,0						3,0	0,0
Kommungemensam reserv	23,8		40,2	-36,0			28,0	4,2
Byggbonus	7,0		-1,0				6,0	-1,0
Insatser för välfärden	20,5		-20,5				0,0	-20,5
Delsumma	198,3	0,0	18,8	-36,0	0,0	0,0	181,1	-17,2
TOTALT STADEN	7 956,7	154,0	315,1	9,0	-30,0	-71,9	8 332,9	376,2

*tillkommer särskilt statsbidrag för arbete mot segregation om 13,4 miljoner kronor

Investeringar 2019-2022, ca 6 miljarder

